

„Fialu převezly supermarketý. Je pozdě.“

Hřebíček do rakve dnešní TV debaty

- CZ24 News | 11. prosince 2023

ČESKO: Ekonom Lukáš Kovanda směrem k vládě říká, že by si neměla chladit žáhu hrozbou pokut vůči obchodním řetězcům, neboť je to dětinské a krátkozraké. Obchodní řetězce podle něj sice vládu převezly, naletět jim ale nemusela. Kovanda tak reagoval na slova ministra dopravy Martina Kupky z ODS, který dnes v Partii na CNN Prima News vyzval obchodní řetězce, aby příští rok nezvyšovaly ceny potravin. Pokud by tak učinily, nevyloučil vysoké pokuty.

Ministr dopravy Martin Kupka (ODS) dnes v Partii na CNN Prima News řekl, že doufá, že se nebudou zvedat ceny. Podle něj je třeba vzkázat řetězcům, aby vnímaly situaci, v níž se Česká republika nachází. Pokud řetězce zvednou ceny, mohou za to být pokutovány, upozornil.

„Obchodní řetězce si z vládních politiků udělaly ‚dobrý den‘. Nejprve jim slíbily, že zlevní potraviny v rozsahu snížené DPH, ale po přijetí konsolidačního balíčku náhle otočily a tvrdí, že místo zlevnění musí dokonce zdražit. Vládu převezly. O tom žádá. Ovšem vláda by si teď neměla ‚chladit žáhu‘ pohrůžkou pokut, jak to dnes v televizi předvedl ministr dopravy Martin Kupka. Taková pohrůžka nejen signalizuje určitou zoufalost, ale je též dětinská a hlavně krátkozraká. Krátkozraká proto, že je diskutabilní, jaké vlastně má vláda legislativní páky na to, aby řetězce přiměla promítnout snížení DPH z potravin do koncových cen,“ poznamenal Kovanda.

„A rovněž proto, že i pokud by vláda takové páky našla, veřejnost se okamžitě začne tázat, proč je nepoužila už dříve a nechala situaci zajít takto daleko. Lidé se také mohou ptát, proč, když je nyní vláda ochotna zasahovat do trhu a nařizovat ceny, to samé neučinila už loni ve vztahu k energetickým podnikům a k jejich cenotvorbě. Takovým zásahem mohla zamezit tak výraznému růstu cen energií, který nastal a který nyní přispívá také ke zdražení potravin, resp. poskytuje řetězcům ‚příběh‘, jímž by své navýšené marže a zisky veřejnosti marketingově ‚prodaly‘. Navíc si vláda nahnává část svých zbývajících pravicových voličů, kteří jen těžko přijmou, že údajně středopravý kabinet chce tržním subjektům, byť jde o řetězce, diktovat cenotvorbu. Vždyť k něčemu takovému se neuchýlil ani žádný z levicových kabinetů, které Česku vládly od jeho vzniku roku 1993,“ sdělil dále ekonom.

„Obchodní řetězce nejprve, v září, naslibovaly vládním politikům, že potraviny zlevní v rozsahu snížené DPH. Pak si nechaly schválit konsolidační balíček. A nyní, když už je podepsaný prezidentem, a vyšší marže řetězců tedy zaručené, vyrukovaly s tím, že nejen nezlevní, ale dokonce zdraží. Řetězce tvrdí, že zdražují kvůli drahým energiím, jež prý nečekaně tíživě doléhají třeba i na potravináře. Ale přece na to, že stát nebude za firmy, tedy ani za potravináře, platit třeba poplatky za obnovitelné zdroje, vládní politici upozorňovali už od jara. Například ministr průmyslu a obchodu Jozef Síkela už koncem dubna v televizi upozorňoval, že bude prosazovat zrušení odpuštění poplatků z obnovitelných zdrojů energie od počátku roku 2024. Takže řetězce musely po celou dobu, už nejméně od dubna, vědět, že energie mohou být i příští rok poměrně drahé. Přesto slibovaly hory doly, zejména tedy to, že sníženou DPH promítnou do koncových cen. A vládní politici jim uvěřili, ač je před tím kdekdo varoval, včetně autora těchto řádků,“ připomněl svá slova Kovanda.

Snížení DPH na potraviny skončí hlavně v kapsách prodejců v čele s řetězci; naznačuje to nedávná zkušenost z Finska či Německa.

Politici by měli více číst Journal of Political Economy, nebyli by pak zaskočení. □

Konsolidační balíček, jenž nyní prochází legislativním procesem...

— Lukáš Kovanda (@LukasKovanda) [September 7, 2023](#)

„To je klíčová chyba kabinetu. Řetězcům prostě vláda tak naivně uvěřit neměla. Nyní, když Fialův kabinet hořce shledal, jak jej řetězce obalamutily, by ale tím spíše měl zachovat chladnou hlavu. Přiznat si, že byl obelhán. Ale nepouštět se do výhrůžek řetězcům. Protože pokud ani tyto pohrůžky pokutami nezaberou, vláda bude vypadat ještě směšněji a ještě více bezzubě, což jí jen vezme další voliče. Pokud vláda opravdu chce něco kloudného učinit, ať si odpustí pohrůžky a raději třeba vyvine tlak na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Ten má stát standardně k dispozici, aby v podobných případech konal. Vládní ministři samotní ať se války s řetězcí vystříhají, takový střet by měli přenechat právě třeba uvedenému úřadu,“ uzavřel Kovanda.

Obchodní řetězce vládu převezly, naletět jim ale nemusela. Teď by si neměla „chladit žáhu“ hrozbou pokut, to je dětinské a krátkozraké

Obchodní řetězce si z vládních politiků udělaly „dobrý den“. Nejprve jim slíbily, že zlevní potraviny v rozsahu snížené DPH, ale po přijetí... pic.twitter.com/SOoemaCEx4

— Lukáš Kovanda (@LukasKovanda) [December 10, 2023](#)

[ZDROJ](#)